

ज्वजलपा वाऱ्वा

JWOJALAPA WEEKLY

दैं न ल्या: २३ (पूर्णङक ११७०) ने. सं. ११३८ सिल्लाख्व द्वादशी आइतवा: २०७४ माघ १४ गते आइतवार (Jan- 28, 2017)

मू न १- पृष्ठ ६

सरकार व पार्टी एकताया सवालया निगू दलया दथुइ विवाद

सरकार न्हापा कि एकता ?

ज्वजलपा वा:पौ /

प्रतिनिधिसभा व प्रदेशसभाया चुनाव लिपा जनताया न्हूगू म्याण्डेट कथं प्रतिनिधिसभाय दक्ले त:धंगु दल नेकपा (एमाले) व स्वंगूगू थासय ला:गु दल माओवादी केन्द्रया नेतातयसं आ:या अवस्थाय न्हापां सरकार दयेकेगु ला कि निगू पार्टी एकता यायेगु धइगु वारे थ:थ:गु कथं विश्लेषण याना अडान कयाच्वंगु दु ।

विशेष याना एमालेया नेतृत्व यानादीम्ह पुलांम्ह प्रधानमन्त्री नापं पार्टीया नाय: केपी शर्मा ओली सरकार गठन धइगु व पार्टी एकता धइगु व्यागलं व्यागलं विषय जूगुलिं जनताया मतादेशया आधारय न्हापां सरकार गठन यायेगु अले जक पार्टी एकताया ज्या न्ह्याकेगु पाय्छि जुइ धका: धयाच्वनादीगु दु ।

सरकार गठन याना थ:गु नेतृत्वय सरकार दयेकेगु ज्या जुइ

धुंका: पार्टी एकताया नितिं ता ई तक सहलह ब्याके फइगु अवस्था दु धका: एमालेया नाय: केपी शर्मा ओली तायेकादीगु दु ।

उखे माओवादी केन्द्रया नाय: नापं पुलांम्ह प्रधानमन्त्री पुष्पकमल दाहलं धा:सा जनतां सरकार संचालन नाप नाप पार्टी एकताया नितिं हे म्याण्डेट बिउगुलिं आ: सरकार गठन व पार्टी एकता नाप नाप यायेमा: धका: तर्क तयाच्वनादीगु दु । वयकलं न्हापां सरकार गठन जुल धा:सा कन्हय थकुइफु धका: तायेका वयाच्वंगु दु । विशेष याना थ्व इलय नेपाली कांग्रेस व राजपां प्रचण्डयात सर कारया नेतृत्व यायेत इनाप यानाच्वंगुलिं नं प्रचण्डयात कार्यकर्तातयगु दबाव अप्वाय वयाच्वंगु ख: धा:गु दु ।

वास्तवय निम्ह हे नेतातयसं लिपांगु इलय वया थ:थ:पिनिगु अडान तयाच्वंगुया मूल कारण धइगु थ:थ:पिनिगु दल दुने हे

मेमेपिं नेतातयगु दबावया कार णं ख: धका: माओवादी केन्द्र व एमालेया नेतातयसं नां न्हयमथनेगु सर्तय कनादीगु दु । आ: हे पार्टी एकता यात धा:सा कन्हय वना पार्टीया हैसियत नाप नापं सरकारय वनेगु सवलाय जक मखु पार्टीया नेतृत्वया सवालय नं थ:पिन्त समस्या वयेफु धका: एमालेया नेतातयसं तायेकाच्वनादीगु अले उखे माओवादी केन्द्रया नेता कार्यकर्तातयसं धा:सा पार्टी एकता मयासे सरकार गठन यायेगु ज्या जक यात धा:सा उर्किं कन्हय वना थ:पिनिगु स्थान भन कमजोर जुइगु जुया थ्व निगुलिं नाप नाप यायेमा: धका: नेतृत्वयात दबाव विइगु ज्या यानाच्वंगु ख: धा:गु दु ।

जनताया न्हय:ने पार्टी एकता नं जुइ अले नाप जाना हे स्थायी सरकार दयेका देशय आर्थिक नाप फूक ख्यलय विकास यायेगु धका: एजेण्डा दयेका च्वनाय वना

थ:पिन्त मत बिउगु अले कार्यकर्तात नं उत्साहित जुया सक्रिय जूगु ख:सा आ: थवं थवय हे विवाद जुयाच्वंगुलिं निगुलिं दलया नेतातयसं तसकं ज्यामछिनाव:गु दु ।

पार्टी एकता व सरकार गठन निगुलिं ज्या नाप नाप यायेत भन भन थाक्या वनाच्वंगु अवस्था दु । प्रदेशया सरकार गठनया नितिं गृहकार्य यायेत हथाय जुइ धुंका: दुसा अनं लिपा संघीय सरकार अर्थात केन्द्रीय सरकार गठन यायेमा:गु अवस्था दु । पार्टी एकता व सरकार गठनया नितिं सहमति यायेगु गुलि गुलि लिबाना वनाच्वनी उलि उलि हे थ:पिन्त पार्टीया नेता कार्यकर्तातपाखें दबाव वइगु जुया हे एमालेया नाय: केपी शर्मा ओली व माओवादी केन्द्रीय नाय: पुष्पकमल दाहालयात थाक्याच्वंगु दु । आ: छवा:या दुने हे छगू निष्कर्षय थ्यनेत नेतात बाध्य जुजुं वनाच्वंगु दु ।

फोनिजया त:मुंज्या

चैत्र २३ व २४ गते येंय

ज्वजलपा वा:पौ

संचार जगतय समावेशीता लागू यायेमा:गु, जनजाति जूगुया आधारय जनजाति पत्रकारतयत जुइगु विभेदयात कया संघर्ष यायेगु नितिं नीस्वंगु नेपा:या आदिवासी जनजाति पत्रकारतयगु मंका:गु संगठन नेपाल आदिवासी जनजाति पत्रकार महासंघ (फोनिज) या खुक्व:गु त:मुंज्या वइगु चैत २३ र २४ गते येंय याइगु जूगु दु । फोनिजया गुक्व:गु केन्द्रीय समितिया शनिवा: मुंज्या च्वना उगु कथंया मिति व थाय व्वा:छिउगु ख:।

त:मुंज्या तयारीया नितिं थीथी कव: तर्क नीस्वंगु दु । मुंज्या नाय: डण्ड गुरुडया कजिसुइ स्वीगुम्हेंसिया मू ग्वसा: खल: नीस्वंगु दु । अथे हे दांभरी टेकराज थामीया कजिसुइ आर्थिक नाप व्यवस्थापन कव:, छयाञ्जे मनोज घर्तीया कजिसुइ प्रतिनिधि व्यवस्थापन कव:, छयाञ्जे राजेश ताम्लिडया कजिसुइ प्रचार प्रसार नाप प्रकाशन कव:, न्वकू भैरव आडलाया नेतउत्त्व अतिथि सत्कार नाप मञ्च व्यवस्थापन कव: नीस्वंगु दु । मूछयाञ्जे गजुरधन राई व दांभरी थामी न्हयव्वयादीगु सांगठनिक व आर्थिक प्रतिवेदन सुभाब समित मुंज्या पारित नं या:गु दु ।

मुंज्याय व्वति कायेत शनिवा: थीथी जिल्लापाखें प्रतिनिधित्व यानादीपि केन्द्रीय दुज:पिं येंय वयादीगु ख: । थुगुसीया त:मुंज्याया नितिं फोनिजय आबद्ध जुयाच्वंगु नेवा: पत्रकार राष्ट्रिय दवू, तामाड संचार समूहनिसें शेर्पा, थारु, गुरुङ, मगर, थीथी जातीय पत्रकार संगठनलिसें नं सहलह ब्याका वनेगु जुइ धका: नेतृत्व धागु दु ।

जिमिगु अभियान

नेवा: भाय् नेवा:तयगु नुग: ख: धइगु भावनायात ज्वना
नेपालभाषाया माध्यमं संचार विकास जुल धा:सा धात्थें
नेवा: ख्य: न्हय:ने वनी धइगु तायेका नेवा: भासं पत्रकारिता
विकास यायेगु जिमिगु अभियान

दच्छिया स्वस: तका (३००१-) जक
ग्राहक जुयादिसं अभियानय साथ बियादिसं

ज्वजलपा वाऱ्वा

स्वापू: निखासी त्वा: किपू नपा-३
फोन ल्या: ४३३३००७, ९८४१४०१०७७

ज्वजलपा वा:पौ

सल्लहकार

प्रा. डा. शिवशरण महर्जन, प्रयागमान प्रधान

प्रकाशक:

नजरराम महर्जन

सम्पादक

श्रीकृष्ण महर्जन

ले-आउट:

ज्वजलपा डेस्कटप

संवाददाता: भरत महर्जन, रामभोला महर्जन, निरजमान सिंह

थाकू: प्रिन्ट स्काई, यें

ज्याकू: निखासी त्वा: किपू नपा-३

फोनल्या: ४३३३००७, ९८४९४०९०७७

ई-मेल : jwojalapaweekly@gmail.com

सम्पादकिय

स्थानीय, प्रदेश व संघीय सरकारया बारे थुइकेमा:

संघीयताय् वंगु मुलुकय् आ: स्वंगू तहया सरकार दयेकेगु ज्या जुयाच्वंगु दु । स्थानीय तहया कार्यपालिका दयेकेगु ज्या जुइ धुंकूगु दु । स्थानीय कार्यपालिका हे बास्तवय् स्थानीय तहया सरकार खः धका: जनप्रतिनिधितय्सं नापं जनतातय्सं बांलाक थुइके फयाच्वंगु मदु ।

न्हापा न्हापाया स्थानीय निकाय थें जक तायेकाच्वंगु दु । अथे हे प्रदेशया सरकार दयेकेगु ज्या नं याकनं हे जूवनाच्वंगु दु । अले केन्द्रीय सरकार अर्थात संघीय सरकार नं गठन जुइ । थ्व स्वंगू कथंया सरकारया दथुइ बास्तवय् ज्वःला:गु खँ ह्यु खः ? ह्यु सरकारयात ह्यु अधिकार दु ? अधिकार ह्युलेगु नितिं साधन श्रोत ह्यु खः ? स्थानीय सरकार व प्रदेश सरकारयात छगू हे धलखय् तया अधिकार बियातःगु अले प्रदेश सरकार व संघीय सरकारया सवालय् नं उगु हे कथं अधिकारया खँ संविधानय् न्हयनातःगु अवस्था दु । उकिं बास्तवय् ह्यु सरकारयात गुलि अधिकार दु धइगु बारे थुइकेगु सवलाय् अलमल जुयाच्वंगु दु ।

उलि जक मखु जनतात नं स्थानीय तहया चुनाव क्वचायेक कर्यपालिका गठन जूगु ता ई दये धुंकूगु जूसां सरकार संचालनया:गु महसुस याये फयाच्वंगु खने मदु । न्हापा स्थानीय निकायया इलय् थें हे तायेकाच्वंगु दु । उकिं बास्तवय् स्थानीय तहया सरकार, प्रदेशया सरकार व संघीय सरकार दु अले व्यागलं व्यागलं कथंया सरकारं गुगु कथं ज्या याइगु खः ? धइगु खँ थुइकेगु ज्यायात तिब्रता बिया वनेमा:गु आवश्यकता दु ।

गजल शौरभ शाक्यया

गजल-५९

नुगककय् हाकु, म्हुतूइ चाकु

थजापिं नापं, च्वने थाकु ।

लाता छुना, गुतू क्वाइपिं

ताखय् लाका जुका लाकु ।

चिइनं मरग्यं, चिकनय् नं

धाई प्रखीया, थुपिं घाकु ।

निन्हु भी, न्ह्याइपुका हने

न्हिला: स्वः, दुरुमरीथें माकु ।

मुक्त आकाश, भीगु मात्या

हयेनु याकनं, हिउपाया धाकु ।

ल्वःकंहवा:म्ह म्ये हालामि

रमेश

ताम्रकार

थौं वइला कन्हय् वइला ताला क्यना: फुना चिकुला...’, ‘छगः निगः स्वंगः माखाया भा:त ग्वंगः...’, ‘वनेत्यल जि ला थौं कला:या थःछें...’, इत्यादी लोकंहवा:गु नेपालभाषाया म्ये रिमिक्स याना: ‘ककटेल-पंचक्वा:’ नांया म्येचा: पिथना: बय् बय् जुयादीम्ह म्येहालामि रमेश ताम्राकार मन्त ।मदुम्ह म्येहालामि रमेश ताम्राकार खः । वय्कलं नेपालभाषाया संगित ख्यलय् ज्वःमदुगु योगदान यानादीगु दु । नेपालभाषा संगीत ख्यलय् जक मखु, खस नेपालीभाषाया संगीत ख्यलय् नं अतिकं नांजा:म्ह म्येहालामि रमेश ताम्राकार छगू इलय् येंया जमलय् च्वंगु राष्ट्रिय नाचघरय् जिएम तकं जुयादीधुंकूम्ह व्यक्तित्व खः ।

वय्कलं त्रिभुवन युनिभर्सिटीपाखें गणितय् एमएस्सी व म्यानेजमेन्टय् एमए तक अध्ययन यानादीगु खःसा वय्कलं लिड्स युनिभर्सिटी यूके अध्ययन यानादीगु दु ।

वंगु बहिवा: चान्हय् १९:४९ ता इलय् आकाभाकां नेपा:या नांजा:म्ह म्येहालामि रमेश ताम्राकार ६९ दँया वैशय् मदुगु खः । शनिवा: वय्कःया पार्थिव शरिर येंया जमलय्

च्वंगु नाचघरय् लिपांगु श्रद्धाञ्जलि देछायेगु नितिं तःगु खः । मदुम्ह म्येहालामि रमेश ताम्राकारयात लिपांगु श्रद्धाञ्जलि देछायेगु नितिं थीथी ख्यःया व्यक्तिपिं उपस्थित जूगु खः । मदुम्ह म्येहालामि रमेश ताम्राकार बहिवा: थः हे येंया वल्खुइ च्वंगु बयोधा अस्पताल वना: क्यं भा:गु खः । स्वास्थ्य परिक्षण लिपा वय्कः आकाभाकां वहे दिं चान्हय् मदूगु खः । वय्कः रमेश ताम्राकार बहनि १९.५० वजे मदुगु खः ।

वय्कःया पोष्टमार्टन या:गु खः । वय्कःया काय् अमेरिकाय् व जहान भारतय् दुगु कारणं अन्तिम संस्कार शनिवा: जक जूगु खः । मदुम्ह रमेश ताम्राकारं सन् १९७२ निसं रेडियो नेपालय् थःगु सांगितिक करिअर न्ह्याकादीगु खः । वय्कः मदया नेपालभाषाया संगित ख्यलय् तःधंगु क्षति जूगु दु । मदुम्ह ताम्राकारया छेंजःपिंसं धैर्य धारणा यायेफयेमा धका: नेवा: संगितख्यःयापिं व्यक्तित्वपिंसं कामना यानादीगु खःसा सिथं यंकूगु इलय् नं यक्व हे मनूत सहभागी जुयादीगु खः ।

श्रीकीर्ति ज्ञानमाला भजन खलः किपूया सुभाय व भिन्तुना ज्याभवः

ज्वजलपा वा:पौ /

वंगु पुस २७ गतेनिसं २९ गतेतक यें जूगु नेपाल राष्ट्रिय ज्ञानमाला समितिया तःमूज्यां केन्द्रिय समितिया पदाधिकारीपिं ल्यःगु खः । वहे पदाधिकारीपिन्त सुभाय व भिन्तुना विइगुया नितिं म्हागः शनिवा: नगर मण्डप श्रीकीर्ति विहार किपुली छगू ज्याभवः यानां वय्कःपिन्त सुभाय व भिन्तुना बियादिल । श्रीकीर्ति ज्ञानमाला भजन खलःया नायो श्रीकृष्ण महर्जनया नायोसुइ जूगु उगु ज्याभवःया संचालन खलःया छयाञ्जे पूर्णमान महर्जनं यानादीगु खः । अथेहे लसकुस न्वचू समितिया दांभरिं महन्त महर्जनं बियादीगु खः ।

मूपाहाँ भिक्षु सोभित महास्थविरं बुद्ध वचनं न्ह्याकादीगु उगु ज्याभवलय् नेपाल राष्ट्रिय ज्ञानमाला समितिया न्हू पदाधिकारीपिन्त खादां न्ययेका: भिन्तुना बियादीगु खः । किपू लागाया सकल ज्ञानमाला खलःया प्रतिनिधित्व यानां नगां ज्ञानमाला भजन खलःया छयाञ्जे बेखाराम महर्जनं नेपाल राष्ट्रिय ज्ञानमाला समितिया नवनिर्वाचित पदाधिकारीपिन्त लसकुस नापं कार्यकाल सुथां लाय्मा धका: भिन्तुना बियादिल । नापं राष्ट्रिय ज्ञानमाला समितिया हरेक

ज्याखय् थःपिनिगु ग्वाहालि दइगु भलसा नं बियादिल । समितिया बरिष्ठ उपाध्यक्ष विमल बहादुर शाक्यं थःगु नुगः खँ तयेगु भवलय् धयादिल, “ज्ञानमाला धइगु बुद्ध वचन व ज्ञानयात म्येया माध्यमं सकलसित ज्ञान विइगु नितिं ज्ञानमाला भजन सुरु जूगु खः । श्रीकीर्ति ज्ञानमाला भजन खलःनं थौं न्हूगु ज्यासना पुचःयात लसकुस व भिन्तुना विइगु नितिं थनथ्यंक सःता दिल । थुकिया निति यक्व यक्व सुभाय बियाच्चना । थुगु ज्याभवलं जिमित थःगु कर्तव्यप्रति सजग जुइत व सुथांलाक ज्ञान याना वनेत प्रेरणा ब्यूगु दु ।” अथेहे

नेपाल राष्ट्रिय ज्ञानमाला समितिया न्हूम्ह नायो रमना श्रेष्ठं नं थ्व ज्याभवलं थःत ज्या यायेत हौसला ब्यूगु दु धयादिल । अथेहे वय्कलं वय्कःया कार्यकाल सफल यायेगु नितिं किपूपाखें ग्वाहालि दइगु आशानं प्वका: दिल ।

नेपाल राष्ट्रिय ज्ञानमाला समितिया संरक्षक सुवर्ण शाक्यं थःगु नुगः खँ तयेगु भवलय् ज्ञानमाला भजनयात च्वन्त्याका यंकुगुली किपूया ज्ञानमाला भजन खलः व समितिपिनिगु तःधंगु योगदान दुगु खँ न्हयथना दिल । सभानायो श्रीकृष्ण महर्जनं सकसितं सुभाय विसं सभा क्वचाय्का दिल ।

नेवा: बुखँ

लक्ष्मी नारायण-पुनमाया सिरपा: लःल्हात

विजयरत्न /

नेवा: न्हयलुवा:, भाषाथुवा:, उद्योगपतिलिसें समाजसेवी लक्ष्मीदास मानन्धर थ: मांअबुया नामं नीस्वनादीगु 'लक्ष्मीनारायण-पुनमाया सिरपा:' छगू त:जिगु ज्याभव: यासें सिल्लाख्व दसमि (माघ १३ गते) शनिवा: लःल्हा:गु दु ।

येंया: जगतसुन्दर ब्वनेकुथिइ जूगु उगु सिरपा: थुगु दँय् भिगु तगिंया एसईई परीक्षाय् नेपालभाषा विषयस ३.६ ल्या: हयेत ता:लाना: न्हाप जुयादीम्ह येंया शान्ति निकुञ्ज मा.वि.या सचिन कारंजितयात उगु 'लक्ष्मीनारायण- पुनमाया सिरपा:' लःल्हा:गु ख: ।

लक्ष्मीनारायण-पुनमाया सिरपा: कोषया नाय: मयजु संस्कृतिविद् प्रा.डा. चुन्दा बज्राचार्यया सभानाय:सुइ न्ह्या:गु उगु सिरपा: लःल्हायेगु ज्याभवलय् मूपाहाँ कथं यें महानगर पालिकाया मेयर भाजु विद्यासुन्दर शाक्ययात ब्वनात:गु ख:सा मेयर भाजु

शाक्य विशेष हुनिं उपस्थित जुयामदीगु ख: । मेयर शाक्य उपस्थित जुयामदीगुलिं संस्कृतिविद् शताब्दी पुरुष डा. सत्यमोहन जोशीयात मूपाहाँया भाला ब्यूगु ख:सा लसकुस न्वचू जगतसुन्दर ब्वनेकुथिया प्रिन्सिपल सुनिता मानन्धरं बियादीगु ख: ।

उगु सिरपा: लःल्हायेगु ज्याभवलय् पाहाँ कथं यें क्षेत्र नम्बर ८ या प्रदेशसभाया सांसद राजेश शाक्य, नेकपा माओवादी केन्द्रया नेतालिसें पूर्व राज्यमन्त्री दिलीप महर्जन, नेपाली कांग्रेसया नेतालिसें पूर्व राज्यमन्त्री तिरथराम डंगोलिलिसें थीथी व्यक्तित्वपिं भ्यायादीगु ख: ।

ज्याभवलय् मूपाहाँ शताब्दी पुरुष डा. सत्यमोहन जोशीया ल्हा:तं नेपालभाषा विषयस ३.६ ल्या: हया: एसईई परीक्षाय् न्हाप जुइत ता:ला:म्ह शान्ति निकुञ्ज मा.वि.या सचिन कारंजितयात हनापौ लःल्हाना व तक्मां

छायेपिया: हनेगु ज्या याना: सिरपा: लःल्हानादीगु ख:सा 'लक्ष्मीनारायण-पुनमाया सिरपा:' नीस्वनादीम्ह भाजु लक्ष्मीदास मानन्धरं नीन्याद्र: तका दां सिरपा: कथं लःल्हानादीगु ख: ।

थुगु दँय् थीथी ब्वनेकुथिपाखें नेपालभाषा विषय कया: १३ म्ह विद्यार्थीपिन्सं एसईई परीक्षा उत्तीर्ण यानादीगु ख: । न्हाप जुयादीम्ह शान्ति निकुञ्ज मा.वि.या सचिन कारंजित लिसें मेपिं १२म्ह विद्यार्थीपिं नं उगु ज्याभवलय् उपस्थित जुयादीगु ख: । उपिं १२ म्ह विद्यार्थीपिन्त दसिपौ लिसें म्हातिं द्वा:छि द्वा:छि तका दां नं सिरपा: कथं देछा:गु ख: ।

ने.सं. ११३१ स पलिस्था जूगु थुगु "लक्ष्मीनारायण-पुनमाया सिरपा:"या विषयस जानकारी बियादिसें सिरपा: दातापाखें छयाञ्जे भाजु देवदास मानन्धरं धयादी, "ने.सं. ११३१ स थुगु सिरपा: नीस्वंगु ख: । ने.सं. ११३१ स ५४ म्ह विद्यार्थीपिन्सं एसईई परीक्षा (उगु इलय् एसएलसी ख:) उत्तीर्ण या:गु ख: । तर थौं वया: थुगु दँ ने.सं. ११३७ स १३ म्ह जक विद्यार्थीपिन्सं नेपालभाषा विषय कया: उत्तीर्ण या:गु दु । नेपालभाषा विषय कया: ब्वनेगुलिं छाया विद्यार्थीपिं म्हो जुल, थुगु विषयस आ: भ्नीसं च्यूता: तयेमा:गु दु ।"

किपूया बुखँ

जनसेवा स्कूलया जग साईत

ज्वजलपा वा:पौ /

किपू लागाया दकलय् पुलांगु कि.न.पा. ५ वडा इचाख्य: पाँगाय् च्वंगु सामुदायिक स्कूल जनसेवा मा.वि. काठमाडौं जिल्लाया नमूना स्कूल कथं मान्यता ब्यूगु ख: । वहे मान्यता कथं स्कूलया भवन बांलाकेत व पिने वईपिं विद्यार्थीत तयगु निंतिं होस्टेल नं माल । थ्वहे आजु पूर्वकेया निंतिं ब्वनेकुथिया दनेत भूकम्प आपतकालीन सहायता आयोजना अन्तर्गत शिक्षा मन्त्रालय केन्द्रिय आयोजना इकाईया ग्वाहालिं भवन दनेत्यंगु ख: । थुगु भवन दनेत वैदेशिक ऋण ८८% व नेपाल सरकारकाया १२% प्रतिशत ग्वाहालि जुइ । थुगु कथं थ्व आयोजना रु.५ करोड ६६ लाख ५१ हजार ८११ धेवां दयेके त्यंगु ख: ।

भवनया जग साईत विधि गुरुजु राजमान बज्राचार्यपाखें तान्त्रिक विधिकथं पूजा पाठ यानां स्कूल व्यवस्थापन समितिया नायो माधवलाल महर्जन, किपूया मेयर रमेश महर्जन मूपाहाँसुइ जगसाईत जूगु ख: । उगु ज्याभवलय् किपू नगर पालिकाया न्हयम्ह वडाध्यक्षपिं भ्यायादीगु ख: । अथे हे किपू लागाया शिक्षाविद् शिक्षाप्रेमी, गण्यमान्य व्यक्तित्वपिनिगु नं यक्व उपस्थित दुगु ख: । मेयर रमेश महर्जनं जनसेवा स्कूलयात नमूना विद्यालयया मान्यता ब्यूगु धइगु हे किपू लागाया गौरव ख: धयादिल ।

किपुली मंका: कयूता पूजा

जगतपाल महाविहार संरक्षण समिति चिलंचोया रवसालय् दँय्दसं थें थुगुसी नं मंका: कयूता पूजा व इहि ज्याभव: जुल । चिलंचो बहालय् उगु कथं मंका: कयूता पूजा व इहिया ज्याभव: देसय् पंचायत व्यवस्था क्वदला: बहुदलिय व्यवस्था वसानिसें अर्थात् धाये २०४७ सालनिसें मदिकक याना वयाच्वंगु ख: । थुगुसी कयूता पूजाया:पिं १२२ म्ह दुसा इहियापिं ५४ म्ह दुगु खँ जगतपाल महाविहार समितिं जानकारी ब्यूगु दु ।

साहित्यकार अपर्णा प्रधानया निगू सफू पितव्वज्या

ज्वजलपा वा:पौ /

खुगू उपन्यास, प्यंगू बाखं सफू, स्वंगू निवन्ध-प्रवन्ध, समालोचना-मुना स्वंगू सपू पथनां दी धुकूम्ह बहुआयामिक व बहुप्रतिभालीशाली साहित्यकार मयजु अपर्णा प्रधानया निगू सफू पितव्वज्या जूगु दु ।

वंगु विहिवा: छगू ज्याभव:या दथुई वय्क:या उपन्यास 'लायलामा' व आत्मवृत्तान्त 'जि व जिगु ई' ज्याभव:या मूपाहाँ नेपालभाषा एकेडेमीया चान्सलर चित्ररंजन नेपाली व सभानायो नेपालभाषा परिषदया नायो प्रा. सुवर्ण शाक्यं मंका: उलेज्या

यानादीगु ख: । उगु सभाय् लसकुस न्वचू अपर्णा प्रधानया म्हायाय् जीना प्रधानं बियादीगु ख: ।

थ:मां शारीरिक रुपं अशक्त जूसां नं नेपालभाषा साहित्य त:मि यायेत फुफुथे च्वया च्वनादीगु दु । वय्क:या थ्व कुत:यात ह:पा बिइत भ्यायादीपिं सकसितं लसकुस याना दिल ।

सपू उलेज्या ज्याभवलय् समालोचक पूर्णकाजी ताम्राकारं "जि व जिगु ई" सफूया बारे समिक्षा यानादिसें धयादिल, "अपर्णा प्रधानजुया रचित गद्य साहित्यया छगू मेगु विधा आत्मवृत्तान्त ख: । थ:गु बारे थ: स्वयमं

च्व:गु वा कंगु बाखं, थ:गु हे जीवन वृत्तान्तयात आत्मवृत्तान्त वा आत्मकथा धाइ । थ:म्हं खंगु, न्यंगु, जीवनय् भोगय् याना: जूगु थी थी अनुभूति व जीवनया लुमन्ति अभिव्यक्तियात हे आत्मकथा वा आत्मवृत्तान्त धका: धायेगु यानाच्वंगु दु ।

अथेसां थुकी दुने स्रष्टाया ज:ख:या सामाजिक अवस्था, जीवनयापन, संस्कार(संस्कृति) थ:त्व सुलाचवनी । इहितहास कय्याये मफुगु ऐतिहासिक घटना, स्रष्टाया वंशवृक्ष नं दुसुना चवनीगु जूगुलिं आत्मवृत्तान्तयात छगू कथं यथार्थ इतिहासया ब्व धका: नं धायेगु या: । थ्व आत्मवृत्तान्तय् नं च्वमिं थ्व खँ कयनादीगु दु ।" धयादिल ।

सभानायो प्रा. सुवर्ण शाक्यं नेपालभाषाय् आत्मवृत्तान्तया सफू म्होजक पिदंगु दु ।

उकी थ्व सफुतिं भीगु साहित्यया धुकू जायका बिउगु दु धयादिल । अपर्णा प्रधानया जंगु, छय्या कयूता पूजाया लसताय् सफू पितव्वज्या यानादीगु ख: ।

श्रीकृष्ण महर्जन

दैय दसं पोहलाख्व पुन्हि अर्थात मिला पुन्हिनिसें सिल्लाख्व पुन्हि अर्थात सिपुन्हि तक लच्छियंकं नेवा:त जक मखु नेवा: मखुपिन्सं तकं स्वास्थानीया बाखं कनेगु, सुथय सुथय माघ हा: वनेगु, माधव नारायणया भक्ति यायेगु नाप नापं सक्वय नादी खुसिइ मेला व ख्वपया खोंहय जुइगु मेलायात लुमंकी ।

लच्छि तक विशेष याना माधव नारायण पुजा आज्ञा यायेगु नापं भक्तिभाव यायेगु चलन नेवा: समाजय दु । माधव नारायण छ: धाइम्ह नारायण छ: हे छ: । नारां छ: अर्थात नारायण धयेवं हे वयागु ल्हातय शंख चक्र गढा पद्म दइ । वैष्णवी सम्प्रदाय कथं नारां छ:यात विशेष कथं पुजा याइगु अले नारां छ:या महिना कथं हे लच्छि सिल्लाख्व पुन्हि तक नालात:गु दु । वैष्णवी सम्प्रदायपाखें नारां छ:यात लय लय पतिकं थीथी नामं पुजा आज्ञा यायेगु व भक्ति यायेगु याना वयाच्वंगु ख:सा पोहेलाख्व पुन्हिनिसें धा:सा माधव नारायणया नामं पुजा आज्ञा यायेगु नापं भक्तिभाव यायेगु याना वयाच्वंगु खने दु । शैव धर्मात्म्यीतयसं हरि हरया रूपय रूपय माधव नारायणयात पुजा याइ । उकिं महाद्य:या नं पुजा आज्ञा यायेगु याना वयाच्वंगु दु । वैष्णवी व शैव निगुलिं धर्मयापिन्सं नं माधव नारायणयात नाला वयाच्वंगु खने दु ।

थ्व इलय नेवा:तयसं थ:थ:गु परम्परा कथं फल्वा फल्वाय दाफा थायेगु तकं याइ । विशेष याना माधव नारायण व महाद्य:या म्ये हालेगु तकं याइ । खिं बाज्या तालय ता: थाना नापं बबुचा अर्थात भ्यालिंचा थाना दाफा थायेगु याइ । सुथ न्हापां दाफा थायेगु ज्या थौकन्हय तक नं नेवा:तयगु वस्ती वस्तीइ ल्यनाच्वंगु दनि । दाफा संस्कृति धइगु नेवा: समाज दुनेया सकलसिगु मंका: संस्कृतिक कथं नाला वयाच्वंगु दु । लच्छि तक स्वनिग:या तसकं पुलांगु नेवा: वस्ती सक्वया नादि खुसि अर्थात सालि नदिइ त:धंगु मेला जुइ । मेला धइगु लच्छियंकं जुइगु मेला ख: । स्वस्थानी बाखनय तक नं नादि खुसिया

स्वस्थानी बाखं, माधव नारायण व माघ हा:वनीगु

उल्लेख जुयाच्वंगुलिं हे स्वस्थानी बाखं कनीगु इलय लच्छि तक अन त:धंगु मेला जुइगु ख: । विशेष याना माधव नारायण तकं स्वस्थानी धलं दनीगु ख:सा माधव नारायण नाप नापं मेमेपिं नं धलं लनेगु याइ । न्हिइ छछा: जक नया लच्छि तक च्वनेमा:गु थुगु अपसंयात तसकं थाकूगु अपसंया रुपय नालात:गु दु । अपसं च्वनीपिं मिसापिन्सं ह्याउगु वस: पुनेमा:गु चलन दु । मिजपिं अपसं च्वन धा:सा लय वनीगु इलय म्ह दाना वनेमा:गु चलन दु । अपसं च्वनीगु भूवलय अपसं च्वपिन्त थीथी लागाय तकं न्यासि हे वना चा:हिइकेमा:गु चलन दु । ख्वपया खोहय नं थ्व हे इलय लच्छि तक अपसं च्वनीगु चलन दु । अन नं खोहंय वना थाय थासय तकं चा:हिलेमा:गु चलन दु । ख्वपय धा:सा थ:पिं ला:ला:गु इलय नं अपसं च्वने जिउ । ख्वपय नं माधव नारायण नाप नापं हे अपसं च्वनेगु अले माधव नारायणया नां कया देसा: चा:हिलेगु याइ । न्हयागु जूसां माधव नारायण नाप नापं स्वस्थानीया धलं दनीगु धइगु सक्व व ख्वपय निगुलिं थासय दुगु ख: ।

थ्व हे लच्छि तक नेवा:तयसं थ:थ:गु छैय छैय तकं बाखं कना वयाच्वंगु दु । बहनी बहनी बाखं कना बाखंपा: बिइगु नेवा:तयगु थ:गु हे कथंया पह: ख: । नेवा:तयसं न्हापा न्हापा नेवा: भासं हे बाखं कना वयाच्वंगु ख:सा लिपांगु इलय वया खय भायया सफू ब्वना नं बाखं कनेगु याना हयाच्वंगु दु । स्वस्थानी बाखं सक्वय न्यास:दं पुलांगु तक दु धका: स्थानीयवासीं दावी याना वयाच्वंगु दु । अनुसन्धान कर्तातयसं धा:सा आ: तकया दक्ले पुलांगु स्वस्थानीया बाखं सफू धइगु नेपाल संवत ६९३ संया लुइकूगु दु । राष्ट्रिय अभिलेखालय सं सुरक्षित जुयाच्वंगु बाखं सफू नेवा: भासं च्वयात:गु दु । थुगु बाखनय निन्दु छचा तक अपसं च्वना व्वाचयेकेगु खँ उल्लेख यानात:गु दु । थुगु बाखं सफूयात गोमयजुया बाखं धका: उल्लेख यानात:गु दु । महाद्यवं पार्वतीयात कनाच्वंगु थुगु बाखनय गोमयजु, शिवभक्त ब्राम्हण, सती ब्राम्हणी, चन्द्रावती, अले नवराज लावन्यदेशया जुजु जुइगु नापं लावन्यमतीया खं जक दुध्याकात:गु दु । स्वस्थानीया बाखं सफूया इतिहासयात स्वल धा:सा आ: तक लुयाव:गु दक्ले पुलांगु बाखं सफूया रुपय

गोमयजुया बाखं सफूयात नाला वयाच्वंगु दु । स्वस्थानी धाइम्ह सु ख: धका: नं न्हयस: ब्वलनी । स्वस्थानीयात स्वस्थानीमात अले स्वस्थानी भगवान नापं स्थानीय छ: धका: धायेगु यानाच्वंगु दु । सक्वया नेवा:तयसं ला स्वस्थानी धाइम्ह वज्रयोगिनी छ: धया वयाच्वंगु दु । गुलिं गुलिसिनं ला स्वस्थानी धाइम्ह महाद्य:या कला पार्वती धायेगु याना वयाच्वंगु दु । स्वस्थानीया सफूतिइ स्वल धा:सा महाद्य: व पार्वतीया किपा: तयात:गु दुगुलिं पार्वती धाइम्ह हे स्वास्थानी धका: थुइकेगु स्वाभाविक हे ख: । गुलिं गुलिं सफूतिइ धा:सा ओम खँव:यात हे स्वस्थानी धका: थुइकेगु कथंया किपा: तयात:गु मदुगु मखु ।

बाखं सफूतिइ स्वस्थानीदेवी धाइम्ह महामायाया शक्तिया छगू रुप ख: । महामायाया शक्तियात मूल प्रकृति नं धायेगु या: । थ्व सारा विश्व ब्रम्हाण्ड फूक्कं उम्ह हे मूल प्रकृतिया रुप देवीशक्ति दयाच्वंगु ख: । मिं पुइगु, लखं ख्वाउँसे च्वंकीगु, सूर्य: नं निभा: त्वयेकीगु आदि संसारया सकतां ज्या प्रकृतिया हे व्यवस्था ख: । उज्व:म्ह शक्तिरुपी परमेश्वरयात सदां नमस्कार याये धका: न्हयथनात:गु दु । स्वास्थानीया बाखं महाद्य:या काय कुमार अगस्ते ऋषियात कनाच्वंगु ख: धका: कुमार आज्ञा जुल हे अगस्ते मुनि धका: न्हिया न्हिथं कनेगु यानात:गु दु । सक्व नाप स्वापू दुगु ग्रन्थ मणिशैल महावरणय धा:सा दक्ले न्हापां मायासुर धाइम्ह दानव स्याये मफया पराजीत यायेत विष्णु भगवान वज्रयोगिनीया आरधणा या:गु इलय मांका: भैरव थ: हे पुरोही जुया दक्ले न्हापां विष्णु भगवानयात स्वस्थानी धलं दके बिउगु धका: उल्लेख यानात:गु दु । माघ महिनाय विष्णुयात माधव नारायण धा:गु जुया वास्तवय माधव नारायण धाइम्ह भगवान विष्णु हे ख: धका: धायेगु याना वयाच्वंगु दु । माधव नारायणया मूर्तियात धलं दनेगु नेतृत्व यानाच्वंम्ह कथं नालात:गु दुसा मेमेपिं मनूत धा:सा माधव नारायणया नेतृत्वय हे नाप नापं धलं दनीगु ख: । स्वस्थानी छ:या निगू मूर्तियात स्वस्थानी मूर्ति धका: हे पुजा आज्ञा याना वयाच्वंगु दु । मल्लकालय पलिस्था यानात:गु छगू मूर्ति अले थनि निगू दशक न्हय: सक्वय पलिस्था या:गु दु न्हूगु कथंया स्वस्थानीया मूर्ति । थ्व

निगू स्वस्थानीया मूर्ति तसकं ब्यागलं ब्यागलं कथंया मूर्ति ख: ।

यँया मखंया तानाबहा: आर्थात नाराणी बहालय मल्लकालय पलिस्था यानात:गु स्वस्थानीय मूर्ति स्वयेवलय महाद्य: व पार्वतीया मूर्ति थें च्वं । ल्वहंयागु थुगु मूर्तिइ महाद्य:या बाहां दं नं दु अले पार्वतीया बहां सिंह नं दु । थुगु मूर्ति यँया मल्ल जुजु प्रताप मल्लया इलय पलिस्था या:गु ख: धाइ । नेपाल संवत ७७४ पाखे पलिस्था या:गु थुगु मूर्तियात आ: तक लुयाव:गु दक्ले पुलांगु स्वस्थानीया मूर्तिया रुपय नालात:गु दु । सक्वय च्याकुंला:गु देग:या दुने पश्चिमाखे स्वका पलिस्था यानात:गु स्वस्थानीया मूर्ति ल्वहंयागु मूर्ति ख: । सक्वय ल्हातं च्वयात:गु स्वस्थानीया बाखं सफूतिइ उल्लेख जुयाच्वंगु कथं च्याम्ह अष्टमातृकाया दथुइ स्वंग: मिखा दुम्ह, प्यपा ल्हा: दुम्ह अले छपा ल्हातं खड्ग, मेगु ल्हातं च्वांमो, मेगु ल्हातं वरमाल ज्वनाच्वंम्ह नापं छपा ल्हातं आशिवाद वियाच्वंम्ह मुलुकछुयाना फयेतुनाच्वंम्ह मूर्ति ख: । थुगु मूर्ति सक्वया नादि खुसि अर्थात साली नदिद्या लिक्क पलिस्था यानात:गु दु । स्वस्थानीयात थ:थ:गु कथं ब्याख्या याना वयाच्वंगु जूसां नं स्व धइगु थ: अले स्थान धइगु थाय अर्थात थ:गु थाययाम्ह छ: जुया हे स्वस्थानी छ: धायेगु याना वयाच्वंगु ख: धका: अपुक थुइकेगु याना वयाच्वंगु दु । थुगु इलय नेवा:तयगु वस्ती वस्तीपाखें सुथ न्हापां खुसिइ वना ख्वा: सिला माधव नारायणया गुणगान याना मंका: कथं म्ये हाला वइगु यात हे माघ हा: वनेगु धाइगु ख: । थ:पिनिगु लिक्क ला:गु खुसिइ वना अथे माघ हाला वइगु ख:सा लिपांगु इलय वया खुसि फोहर

जुया खुसिइ मवंसे पीगं छ: वा महाद्य: दुथाय वना अननिसें हे छ:या नां कया म्ये हाला वइगु चलन जुया व:गु दु । न्हापा खुसिइ वनीगु ख:सा आ: पीगं छ: वा महाद्य: दुथाये वनेगु यानाह:गु धइगु छगू कथं माघ वनेगुलिइ हिउपा: व:गु खने दु । उगु इलय थीथी छ:या नां कया म्ये हाला वनेगु याइ । अथे म्ये हाला चा:हिलेगु इलय बाज्या ल्याखं शंख पुइगु याइ । शंख पुया हे मनूतयत थाना वनेगु नापं माघ हाला वयेगु इलय नं शंख पुया वइगु ख: । थ:थ:गु लागाय तकं चा:हिलेगु याइ । अले दक्ले लिपांगु दिं माघ हा:वनेगु व्वाचयेकीगु पुन्हि अथे धइगु मिला पुन्हिया दिनय धा:सा माधव नारायणया मूर्ति खतय तया जात्रा यायेगुनिसें थ:थ:गु परम्परा कथं जात्रा याइगु नं चलन दु । थुगु कथंया माघ हा:वनेगु चलन विशेष याना नेवा:तयगु पुलां पुलांगु वस्तीइ आ: तक नं चलन दु ।

नेवा:तयसं न्हापां न्हापां प्रकृतियात पुजा याना वयाच्वंगु ख: अले थ:पिनिगु जीवनय मा:गु सामानयातनिसें वस्तुयात पुजा याना वयाच्वंगु ख: । उकिं सायद् खुसि वा ल:यात पुजा याइगु ईया रुपय पोहेलाख्व पुन्हिनिसें लच्छि तक नालात:गु खयेमा: । लिपा वैष्णवी धर्मया प्रभाव नारां छ:यात पुजा यायेगु कथं माधव नारायणयात अले शैवतयगु प्रभाव कथं महाद्य:यात पुजा याना ह:गु खयेमा: । उकिं नेवा:तयसं पोहेलाख्व पुन्हिनिसें लच्छि तक माधव नारायण व महाद्य:यात नं पुजा याना वयाच्वंगु खयेमा: धका: धायेछिं ।

साहित्य उपन्यास– भूकुटी

स्व.धर्मरत्न यमि

स्व.धर्मरत्न यमिया निगूगु उपन्यास भूकुटी ने.सं. १०८० सं च्वसापासा पाखें पिदंगु खः । उगु इलय्या सर्वश्रेष्ठ सिरपा “श्रेष्ठ सिरपा” कायेत नं ता:ला:गु उपन्यास खः भूकुटी । ध्व उपन्यासया निगूगु संस्करण ने.सं.१०८३ व स्वंगूगु संस्करण ने.सं.१०९३ लय् पिदंगु खः । थुगु उपन्यास थौकन्हय् बजारय् न्यायेगु मदयधुंकल । पाठक पिनिगु इनाप कथं ध्व उपन्यास छसिकथं पिथनेगु कुतः यानागु खः – सम्पादक

छगू

सुपाँय्या याक्वप्वालं तिइजक तिमिला प्याहाँ वल । प्रशांत महासागरं किसि द्वंवे काकां वयात स्वागत यात । उफोस्वां जक छांय सुमुक च्वनी ? वं नं मुसुं न्हिला: वयात नंतुल । लायकूया इता पाखेरगु कःसिया कःसिम्बले च्वना: जिके स्वया: थ्व तिमिलायाके छु अप्पो बांला:गु दु ? धका लानीमै भूकुटी थँ स्वया च्वन । अज्या: थाय्लाक जुजु अंशुवर्मा गुजिलं भाराक्क संक थ्यंक वल ।

म्ह्याययात क्वकया जुजु लासाय् फ्यतुत । न्ह्यसिपुसि धाधां बौम्हेसिके न्यन, “मखु अबुजु ! मनूतस्यं जिगु खा खन कि मिखा हे लिमकासे स्वया जक च्वनीगु, जिं हानं तिमिला खः कि अथे हे स्वया: च्वने मा:सिति वैगु । थ्व छुल्या: ? हानं तिमिलायात स्वस्वं नुगः खुल्ल मिना: मछिंक थँ जिना: वैगु । गथे थें मस्यू !” थुलि धया: वं बौम्हेसिगु गुजिलंया क्वफ्यो: न्ह्यत्तु न्हयल । म्ह्यायम्हेसिगु न्ह्यस:यात लिस: बियमछाला: बौम्ह क्वछुत । छुं भचा लंका: छनेगु गं थाना हल ।

सुथ जुल । पिथां लिहाँ वया: म्हतु च्वलेचिले धुंका: समाययायगु कोठाय् लानीमै भूकुटी वःगु खनेवं समाय्या ज्वलं भ्वातिनं पाय्छि यात । समाययागु ज्या सिधेवं सँभ्याया फले फ्यतु वन । चान्हसिया तिमिला लुमंक च्वापुगुं वं खन । च्वापुगुं ल्यून्यं निभा ज: ह्याउँ ह्याउँ धाय्क न्यन्यं वया च्वन । गुगुलिं वयात साला यनां च्वन । निभा:या जलं च्वापुथें हे त्वैसे च्वंगु सुपाय् छधीचां थःगु रुप ह्युह्युं तच्चकं बांलाम्ह ल्याय्म्ह छम्हेसिगु खा ल्वीका: क्यना विल । गुगु ख्वालं लानीमै भूकुटीयात लाती याना विल । गुगुलिं च्वापुगुं पाखेर जक स्वय् मा:सिति वय्का विल । गुगु लिपा बानी हे जुया वन । सुथ जुल कि सिंगु स्वय्या न्ह्यो च्वापुगुं स्वैगु जुल । स्वय् मा:सिति वोगु वं चा:, तर छांय

मा:सिति वोगु खः व वं छुं मथू ।

लाय्कुली खास्ति पाखेरया चिचामित आपा: वय वनेगु जुया वल । न्ह्यावलें महाँनायोपिं जुजुनाप खँ ल्हाइगु नं जुयावल । उखें थुखेंया महाँत भन भन खने दया वल । ल्वाव:त नं हुई हाय् याना: पाय्छि याना हल । गुगु व्याक्कसें देशे सुंनाप त:धंगु ल्वापु ल्वाय् मालीगु दसि क्यना च्वन ।

तास तिनिखालं भुना त:गु जात, थू पिकया: जोशी छांय स्वय्त गोरले सलामं ध्वय् पित्तु पिल । जाकि कूर्कु कूर्कु ल्या: स्वस्वं भुनुभुनु हाहां जुजुयात जोशीं “च्वापुगुं पाखेरं भीत तचोगु ल्वापु वैगु दु । तर बुद्धि व धैर्य ज्या काल धा:सा ल्वापुया जाय्गु जोग नं दु । गुगुलिं भीगु जश भन च्याई” धका बिंति यात ।

प्यख्यरं ल्वायगु ज्या-खँ जुया च्वन । सिक्किमया धेन चोनया सामंत, धनकुता व तापले जोडया लिंबू खंबु सामंत, मधेशया थारु सामंत, जनकपुर या मैथिली सामंत, मल्लपुया मल्ल सामंत, लम्जोडया गुरुंग सामंत, पाल्पा गुल्मीया मगर सामंत, हिलंबोया शेर्पा सामंत, डोतीया ठकुरी सामंत धिंच्याया तामांडसामंत कांतिपुरयात भन कांति छपं वया: थाक: वया च्वन । द्रलंदो जक मखु लखं लख महांत खाय धुंकल ।

राजधानी थाय् थासय्या सामंतपितं महासामंत जुजु अंशुवर्माया प्याखं क्यना भ्वे नकेगु तन खन जुया च्वन । भ्वे न्ह्यो छको व भ्वे ल्यू छको प्याखं न क्यनागुलीं लायकुली इग:मिग: अपो जुया च्वन । लायकू दबू छांयपालि प्याखंया नायोनं लानीमै भूकुटी यात “छलपोल नं प्याखं हुला बिजायगु ला ?” धका: न्यौवल । “अबुजु व मामं छु धाइ मस्यू ।” धका: धया व्छत । भचा लना: लायकू प्याखंखल:या छम्ह मिसा व्वाड वया: भूकुटीयात “जुजुया ला छलपोलयात थुगुसी प्याखं

हुइक्यगुली मन वंका बिज्याना च्वन” धका: धा: वल: अले हानं मेम्ह न:लिम्ह प्याखंमो छम्ह चुल्ल वयाखतं भूकुटीयात न्यासि चा: सलं गिजय् नं याय् थ्यें याना धाल “देशया सामंतपिनि न्ह्योने थौला लानीमै ! छलपोल नं ला प्याखं हुला बिज्याइगु धाल:नि, सुं सामंतया मिखा भ्नी लानीमैयाके वन धासा: छुयाय् का !” धका न्ह्योनेतुं च्वंगु लासाचाय् फ्यतुत ।

“सुनां धाल ? जि प्याखं हुइगु खँ ! अपो खँ ल्हाना ज्वीगु बानी आम जित: मयो न्हां, न्हापातु न्यंका बिय ।” धका: भूकुटी दना: दुने वन । “हुले मालेव स्वय् का । धका न:लिचा प्याखंमो नं दना वन ।

लायकू दबुली देशे नादंम्ह पल्पसा धयाम्ह प्याखंमोया प्यखेर ल्यासेपिं मू वल । वयागु धाले वुं थ्यें ह्याउँगु म्हतुसि फाया: मुसु काइबले खन्यदैगु वां पल्पसायात हे लोमंका बिइगु । बालाबाला चिंगु मिखां छको छको क्यलेहेनं स्वैबले मिजंत धाक्को वातां च्वना च्वनीगु । वयागु ख्वा:यात व म्हयात ल्वेक थुलि बांलाक वस: व तिसा तिया तल कि वयागु चिमिसँ प्वाल प्वाल हिंसि पिज्वै वया च्वन । वयागु पतासिया रेशय् थुलि सालु कि वयागु जोवन भय् भय् बिया: वःगु हे प्रतक्ष खने दै वया: श्रृंगार रसयात दासि वो थ्यें वय्का च्वन । लायकू खल:या प्याखंमोतसें वया पल्पसायात “मंतय्क तता ! मंतय्क ! तापा: ख्वा: ।” धका: नंतूल ।

प्याखंमो पल्पसां गम्कय् जूगु पहलं घूंकया: अपिं फुकेसितं “जिला थन तापा: ख्वा:हे ज्वीनि छिपिं थ्यें ज्यापि सर्गतं व्छै ह:पिं अप्सरात दसेलि !” धका धाल ।

“अपाय च्वकं नुगः मूसा छ नं थन हे चो वा रे सा ।” धका: छम्हेस्यं लिस: विल ।

“धन्य, धन्य न्हां पल्पसा ! छंगु थौं यागु रुप ला, उन, वस: व तिसायात ।” धका लाखेभाजुं थःगु सेनापतियागु फूर्ति क्यना: धाल ।

लायकूया प्याखंमोपिनिहे नुगः मुइक बांलाका वोम्ह पल्पसां थःगु सौंदर्य व श्रृंगारया बलं थुलि अन प्रभावित यात कि “जि हे जक खः” धका: धाइपिं बांलापिं ल्यासेपित नापं तोल्यहे चाय्का विल । लायकूया प्याखंमोतसें वयागु रुप, ला, उन, व तिसा वस: बांलागुलिं थुलि नुगः मुइकल कि सह: याय् मफया वयात गिजय्याय्गु नापं शुरु याना हल । गुकिं ग्यंम्ह पल्पसाया ख्वा: च्याना वल । “लाय्कू जुयां ज्यूला ! ध्व हेला जित: छांय् ?” धाधां दबू तोता: प्याहाँ वनेगु पह: तक वं क्यने माल । जुजुया म्ह्याय् भूकुटी नं प्याखं मोया वस: तिसां तिया पल्पसायाथाय् वल । लानीमै भूकुटी खस्यलि तिनि पल्पसाया तं तन । “छं भचा तंमो ख्वा: वो ख:ला ? पल्पसा तता !” धका वं न्यन । “मखु छुं जुया: च्वंगु मखु थ:थले ख्यालि न्हिलि जुया च्वंगु का ।” धका: वं लिस: विल ।

“जिं खं फुक थुइ धुंकल, तर छ साप पह स:म्ह ख:का तता !” धका: भूकुटीं वयागु लप्पा ज्वना: दबुलिं क्वत यंकल ।

तुच्चायागु ई जूगुलिं तुच्चा पाखेर व्याक्क वन । दबू छुं ईया लागि सुनसान जुल ।

निगू

मल्लपुरया सामंत जयअशोक मल्लया याक: काय् जय बोधि मल्लयात महासामंत जुजु अंशुवर्माया म्ह्याय् भूकुटी व्याहायाना: बियगु बिचारं अन निम्हं वोगु जुयाच्वन । बौम्हसिगु मतिया खं कायम्हं नं छुंछुं सिय धुंक्गु जुया च्वन । जयबोधि मल्ल नीखुदँया ल्यायम्ह लागोलं ला:म्ह, यौवनया तेजं न्यता: च्या:म्ह वासनाया रसं मिखा प्या:म्ह भूकुटी नाप व्याहा ज्वी धैगु आशां नुगः र्वा:म्ह जुया च्वन । मिजं मचातय् पुचले व छुकिसनं म्ह मजू, बांला हिसिनं दु ।

महासामंत जुजु अंशुवर्मा थ: म्ह्याय् व महारानी ज:ख: तया: मेपिं सामंतीपिं ल्यूल्यू तया दबुली वल । याय् मा:गु जुजुयात सम्मान व्याकस्यं याना: थ: थःगु थासे फ्यतुल ।

लाय्कूया प्याखंमोतसें थःगु वाजं वय, बासुरी, ता: छु छु ख: व व ज्वन, प्याखं हुइपिं जक सुमुक च्वना च्वन । “छुकियागु छु मगाना च्वन ? धका: प्याखं पा: मकासे सुमुक च्वना च्वना ?” धका प्याखंमोया ज्याथ: नायो बोधिजीवं न्यन । तर, प्याखं हलिपिनि प्याखं हुइगु साहस प्यहाँ मवो । अज्या: थाय् लाक

लिंबुवानया सामंत महाथुंकोहांनं “पल्पसायागु न्ह्योने प्याखं हुलेगु साहस दुपिं थन दैला ?” धका धयाकथं पल्पसा पाखेर स्वया: “कासा पल्पसा ! छुकिया लिबाका च्वनेगु !” धका धाल । पल्पसा न्हिला च्वन । महासामंत नं मिखा भाय् याना: स्वीकृति विसेंलि दबू पाखेर पला: न्ह्याकल । भूकुटी नं नापं वन । “पल्पसा तता । छला त:चक हे पह: स:म्ह जुया च्वन का ।” धका वं धाल । उकिंला थुलि ग्यना” धका: पल्पसां पला छपला: दबुली थच्छत ।

पल्पसाया न्ह्यू सलं स्वया च्वक्कोसित सालाकाल । आपायाना: ल्याय्म्हपिनिगु मिखायात साल । भूकुटी वीणा साला कया: मुलेदिकलि पचिं प्याखं हुइकु हुइकुं भंकार यात भंक्त यात । मेमेगु बाजीबिजं नं थाना हल । उकियात पाय्छि ज्वीक पल्पसां थःगु तुतिया घंगलां नं ताल विल । प्याखं पा: काकां पल्पसा बुल्हुं जँ चाचा हुइकु हुइकुं ल्हा:यागु अने तने पचिं संकेगु मुद्रा क्यक्यं प्याखं हुल । प्याखं स्वस्वं व्याक्कसें छ्वा: म्हतुथें पल्पसायागु प्रशंसा याना हल । पल्पसां भन भन प्याखं पा:यात थःगु नियंत्रणे हहं थःगु कला कौशल क्यना हल । मुदंग व वीणा था:पित आछु आछु कंकल । पल्पसाया प्याखं पा: थपाय् चवकं च्वेक व पाय्छिक हुहुं वना च्वन कि नास:द्यो हे वयाके दुबितला धाय्माल । अज्या:थाय् लाक्क योगाचार्य बजांगबोधि थ्यंक: वल । बजांगबोधियात स्वागत याय्त भूकुटी वीणा तोतल पल्पसां प्याखं । योगाचार्य बजांगबोधियात व्याक्कसें दना अभिवादन याना: आसने फ्यतुकल ।

“ध्व जिगु लागि हेला खः” धका: पल्पसा वन्यत्यन । भूकुटी “छाय् छांय् !” धायक धायक नं वं योगाचार्यया न्ह्योने वना विदा फों वन ।

“छाय् जिगु न्ह्योने प्याखं हुलेगु पापला ?” धका वसपोलं न्यन ।

“पापला छलपोलपिनिगु जक ख: भगवन् ! जिपिला निर्लज्ज, निस्पाप, निव्दन्द व स्वच्छन्द जुया ज्वी धुपिं ख: छलपोलपिनि धका वस:यागु, चर्यायागु, लोक परलोकयागु ध्यान तय्मा: धका: न्ह्यावलें ग्याना जुया बिज्यायमा: जिमिला छु ! छलपोलयागुहे सन्माने जिं प्याखं हुलेगु तोता थके त्यनागु भगवन् !” धका व वन्यत्यन ।

“वन्य मतेनि तता !” धका भूकुटी लँपन । स्वैचर्चपिनि नुग: न्ह्यपू व मिखा व हे निम्ह मिसातय्गु रुप ला उने लाना च्वन । निम्हं तच्चक्कं बांलापिं, छम्हेसिके कामुकता आपा: छम्हसिके हिसिया नापं शांति नं उतिकं दु ।

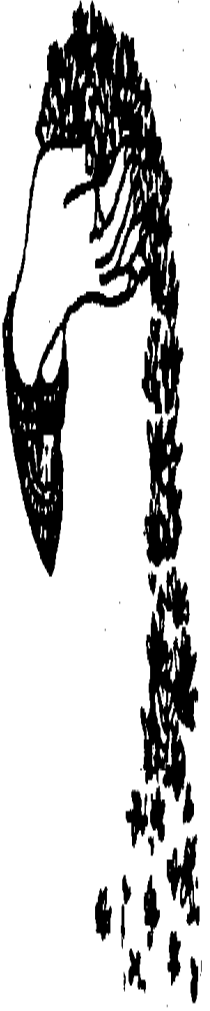
“योगी भगवान विज्यातं वन्यमागु छु ? नु” वं वयात लप्पा ज्वना यंकल । निम्हं दबुली फ्यतुत । योगाचार्य वजांगबोधि खुइदँ पुजक पूम्ह ज्याथ: जुयाच्वन । ऐसानं वयात अमिगु सौन्दर्य थुलि साल कि संसारे दु:ख जक दुसा, थमिकेला सुख नं दुला ! धका खा न्ह्यप्वी वाय्क्यमाल ।

स्वयार्चपिं सामंततसें मेमेपिं प्याखं हुलेगु खँ छुत । लायकू प्याखंमोतय्गु प्याखं शूरु जुल । सुयागुं प्याखनं सुयातं लुधके मफु । छुं भचा अन शांति वास यात । मल्लपुरया राजकुमार जयबोधि मल्लया मिखा पल्पसा नाप च्वंम्ह भूकुटी पाखेर जक वना: नुग: व न्ह्यपुयात साला च्वंगु ताउ जाल । तर, वं वयात महासामंत जुजु अंशुवर्माया म्ह्याय् भूकुटी धयाम्ह व हे ख: गुम्ह थ: नाप ब्यहा यान बिय धका थ: बौम्हं मतिई तयात:म्ह धका मस्यू । च्वाक्क दना जयबोधि मल्लं धाल, “पल्पसा प्याखंमो नाप च्वंम्हेसिगु प्याखं सुरु जूसा गुलि बांलाई !” वयागु प्रस्ताव व्याक्कस्यां यला यल “ज्यू” धाय्त सुयां साहस मदु । उकिं अन उकिया खन्य दयक छुं प्रतिक्रिया जूगु खन्य मदु । तर, भूकुटी व मिजंयात लिफ: लिफ: स्वया: मिखां ज्वे ज्वे प्याना स्वत । जुजु अंशुवर्मायागु जम ख्वा: सकस्यानं स्वया च्वन । अंशुवर्मा म्ह्याय्म्हेसिगुया सिवं महारानीयागु ख्वा: निं स्वत । महारानी नं व जयबोधि मल्लयात बेय् बेय् कोगु मिखां स्वया च्वन ।

भूकुटी बाथाक्क दना: मिजंयात नय्थ्यं स्वया: ल्हा: म्वे म्वे थ्याथ्यां दबू तोता वन । नापसं ल्वंम्ह गुरुंग सामंतं जयबोधि मल्लयात तिईजक न्हाय्पने स्वां पुया: धाल, “व हे का, महसामंत अंशुवर्माया म्ह्याय् ।” अले जयबोधि मल्ल धुंथ्यं त:प्याना: पुक्केसिनं ताय्क धाल, “थुकियागु पलेसा सीमित नाप ल्वाना: त्याका वय धुन्य वय्काय् !” नापं च्वंम्ह बौम्हं वयागु बोहले थाथा यायां क्यावात् बाबु ! क्यावात ! धाल । तर अमिगु व खँ सुनानं ध्यामथू ।

कथंहं

श्रद्धाया स्वां देछना

बुदिं :
ने.सं.१०६४
बैशाख वि.सं.
२०००

स्व. नाती महर्जन

मदुगु दिं :
ने.सं.१०३८
पोहेलागा
दशमी

जिमित अतिकं स्यान्याःमह पासा नाती महर्जन “पाकः” द्यःचपा,
पाँगा वंगु पुस २७ गते बसुवाः ७४ दँय् आकाभाकां मत्यवं मदुगु खं
न्यनेमलाः जिमि नुगः हिइस्से च्वन । मदुम्हेसिया आत्मा चिरशान्ति
जुयाः सुखावति भुवनय् बास लाय्मा धकाः कामना यासैं श्रद्धाया स्वां
देछना च्वना । नापं थुगु दुःखया इलय् सकल छेंजःपिन्सं मन
चिइफय्माः धकाः बिचाः हायेका च्वना ।

जलवहादुर महर्जन

ढोकाफः, पाँगा

शंकर डंगोल

ढोकाफः, पाँगा